

ธนาคาร์โค-กระบือ-ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง-สวนของพ่อ

พระมหากรุณาธิคุณ

เสกสรร สิทธาคม
seksan2493@yahoo.com

“...ธนาคาร์โคและกระบือก็คือการรวบรวมโคและกระบือโดยมีบัญชีควบคุมดูแลรักษาแจกจ่ายให้ยืมเพื่อใช้ประโยชน์ในการเกษตรและเพิ่มปริมาณโคและกระบือตามหลักการของธนาคาร์โคและกระบือเป็นเรื่องใหม่ของโลกที่มีความจำเป็นเกิดขึ้นเพราะปัจจุบันมีความคิดแต่จะใช้เครื่องกลไกเป็นเครื่องทุ่นแรงในกิจการเกษตร แต่เมื่อราคาน้ำมันเชื้อเพลิงแพงขึ้นความก้าวหน้าในการใช้เครื่องกลไกเสียไปจำเป็นต้องหันมาพึ่งแรงงานจากสัตว์ที่เคยใช้อยู่ก่อน เมื่อหันกลับมาปรากฏว่ามีปัญหาเพราะชาวบ้านไม่มีเงินซื้อโคและกระบือมาเลี้ยงเพื่อใช้แรงงาน

ธนาคาร์โคและกระบือพอจะอนุโลมใช้ได้ เหมือนกับธนาคาร์โคที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน เพราะโดยความหมายทั่วไปธนาคาร์โคก็ดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งมีค่ามีประโยชน์ การตั้งธนาคาร์โคและกระบือก็มีไว้ว่าตั้งโรงขึ้นมากับโคหรือกระบือ เพียงแต่มีศูนย์กลางขึ้นมา เช่น อาจจัดให้กรมปศุสัตว์เป็นศูนย์รวม ใครจะสมทบธนาคาร์โคและกระบือก็ไม่จำเป็นต้องนำโคและกระบือไปมอบให้ อาจบริจาคในรูปของเงิน...”

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศ ณ บริเวณโครงการสวนพระองค์ สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2523

เดือนมีนาคม 2522 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงตรวจเยี่ยมราษฎร ณ โครงการพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดสระแก้ว-ปราจีนบุรีตามพระราชดำริ ทรงทราบด้วยพระเนตรพระกรรณว่าราษฎรจำนวนมากต้องเช่าโค-กระบือไว้ใช้แรงงานในราคาแพงมาก บางครั้งจำหน่ายผลผลิตแล้วก็แทบไม่เหลืออะไรเลย เพราะเงินที่ได้ต้องจ่ายค่าเช่าโค-กระบือเกือบหมด

จึงทรงมีพระราชดำริให้กรมปศุสัตว์จัดตั้ง ธนาครโค-กระบือขึ้นเมื่อปี 2522 กรมปศุสัตว์ จึงได้นำกระบือของกรมจำนวน 280 ตัว สนอง พระราชดำริไปให้ความช่วยเหลือเกษตรกรยากจนในพื้นที่ตามพระราชดำริดังกล่าว โดยเฉพาะ ในพื้นที่อำเภอสระแก้วและวัฒนานครซึ่งในเวลานั้นยังเป็นอำเภอในจังหวัดปราจีนบุรีเป็นครั้งแรก โดยให้เช่าซื้อและผ่อนส่งให้หมดใน 3 ปี

ปัจจุบันโครงการตามพระราชดำรินี้พัฒนา ขยายการดำเนินการครอบคลุมทั่วประเทศ เกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือติดต่อได้ที่ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอหรือจังหวัดในพื้นที่ได้ เลย

“ช่วงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ มาทรงแก้ปัญหาความยากจนให้กับชาวจังหวัด สระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี ตั้งแต่ปี 2521 ทรง ทราบด้วยพระเนตรพระกรรณว่าชาวบ้านยากจนมาก ไม่มีอะไรเป็นของตัวเองแม้แต่ปัจจัย ประกอบอาชีพเช่นวัวและควาย ต้องเช่าคนอื่น ผลผลิตที่ได้มาจึงไม่เหลือ จึงพระราชทานพระ ราชดำริให้ตั้งโครงการนี้ขึ้น วันนี้โครงการเป็นที่ รู้จักไปทั่วโลก เป็นของใหม่ ชาวต่างชาติมาเยี่ยม มากในแต่ละปี” นายธนเดช อมรชัยสินธุ์ เจ้าหน้าที่ ให้ข้อมูลเบื้องต้น

ผมให้ข้อมูลแต่ละจุดเพียงคร่าวๆ ครีบอยาก ให้คนไทยได้ไปสัมผัสด้วยตัวเอง จะได้ซึมซับพระ อัจฉริยภาพ ต่างชาติยังแวะเวียนไปชื่นชมเลย

พาท่านไปอีกจุดอันเป็นโครงการสนองพระ มหากษัตริย์คุณเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อประโยชน์สุข ของปวงชนชาวไทย “ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมง

พ้าอุ๋ง ยุธิธธอบ

น้ำจืดจังหวัดสระแก้ว อยู่ในพื้นที่ตำบลหนองตะ เเคียน อำเภอวัฒนานคร โดยกรมประมงรับผิดชอบ

หัวใจหลัก ณ จุดนี้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้สนองแนวพระราชดำริเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อจะได้มาศึกษาเรียนรู้วิถี การแล้วนำไปปรับใช้ในพื้นที่ตัวเอง ในเวลาเดียวกันก็ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำปล่อยลงในแหล่งน้ำต่างๆ ให้เป็นอาหารสาธารณสุขชนต่อไป

“ปัจจุบันผลผลิตปลาน้ำจืดที่นำมาบริโภค ส่วนใหญ่มาจากการเพาะเลี้ยงแทบทั้งนั้น ที่เกิด โตในธรรมชาติจนมาเป็นอาหารได้น้อย เพราะ วันนี้น้ำบ้านเราสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมมากแหล่ง น้ำมีมลพิษมากขึ้น แหล่งผสมพันธุ์ แหล่งวางไข่

สัตว์น้ำ ถูกทำลายสัตว์น้ำในธรรมชาติ เช่น ปลา น้อยลง พันธุ์ปลาที่ทางศูนย์เพาะแล้วปล่อยลง แหล่งน้ำธรรมชาติจะเป็นปลานิล ปลาดุก ปลาตะเพียน ปลาชุก ปลาสร้อย ปลาขี้ และปลายี่สกเทศ รวมถึงกบด้วย” เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรยายให้ฟัง

ภายในศูนย์มีการจัดจุดสาธิตและเรียนรู้เพื่อให้ผู้สนใจเข้าศึกษาพร้อมลงมือปฏิบัติ มีจุดสาธิตทำสวนเกษตรผสมผสานคือปลูกพืชผักไม้ต่างๆ เลี้ยงสัตว์หลายชนิดอยู่ในที่เดียวกันได้ สาธิตการเลี้ยงปลาในบ่อดิน ผู้สนใจจะได้เรียนรู้พื้นที่จำนวนปลาที่จะเลี้ยง การลงทุน การดูแลรักษา เป็นต้น แล้วก็การสาธิตเลี้ยงปลาเลี้ยงกบในกระชัง

ทั้งหมดนั้นล้วนเป็นการสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สอนองพระมหากษัตริย์คุณโดยการน้อมนำเอาหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาให้ความรู้ประชาชน และแนะแนวทางสู่การปฏิบัติเป็นเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตที่เป้าหมายคือความสุข อย่างยั่งยืน

แหล่งสุดท้ายของการสัญจรโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา คุณทินกร สุทิน พาไปที่โครงการพัฒนาปรับปรุงสวนไม้ผลผสมผสานบ้านคลองน้ำเขียว(สวนของพ่อ) ตำบลท่าแยก อำเภอเมืองสระแก้ว ดำเนินการโดยกรมพัฒนาที่ดิน

ณ จุดนี้มีฝายน้ำล้นตามแนวพระราชดำริสร้างเป็นทำนบดิน ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรและทรงพระดำเนินไปบนคันฝายด้วย ว่ากันว่านี่คือแหล่งน้ำตามแนวพระราชดำริแห่งแรกๆ ของ

โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา

“ดำเนินการสนองพระราชดำริให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้การพัฒนาทรัพยากรดิน อนุรักษ์ดินและน้ำ และทำให้เป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต มีพื้นที่ 27 ไร่ เป็นที่ดินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงซื้อไว้อันเป็นที่มาของชื่อ “สวนของพ่อ” มีสวนไม้ผลผสมผสาน เช่น ลิ้นจี่ กระท้อน ขนุน มะขาม ส่วนหนึ่งทำเป็นแปลงนา นอกนั้นมีการปลูกสวนป่า สวนเศรษฐกิจพอเพียง จุดเรียนรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์ แล้วมีแปลงสาธิตการรวบรวมพันธุ์หญ้าแฝกปุ๋ยพืชสด” เจ้าหน้าที่บรรยายอย่างสรุป

เจ้าหน้าที่บอกว่า สำหรับแปลงนาข้าวอินทรีย์อำเภอเมืองเข้าร่วมกิจกรรมเทิดพระเกียรติ “ดำวันแม่เกี่ยววันพ่อ” ส่วนสวนลิ้นจี่มี 105 ต้น กระท้อนมี 38 ต้น ออกลูกตามธรรมชาติ ไม้ผล

แต่ละชนิดมีผลผลิตบ้างแล้ว

ที่เกริ่นไว้ข้างต้นว่ามีอดีตมิสไทยแลนด์ยูนิเวิร์สร่วมไปกับคณะด้วยคือคุณฟ้ารุ่ง ยุติธรรม คุณฟ้ารุ่งบอกถึงความรู้สึกว่า ภาพอันเกิดจากพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่ว่าจะแหล่งน้ำต่างๆ ที่ทรงทราบด้วยพระเนตรพระกรรณเป็นอย่างดีว่าเป็นปัจจัยหลักสำคัญต่อการดำรงชีวิตจึงทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการเป็นเบื้องต้น ทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ที่เห็นอุดมสมบูรณ์ ศูนย์พัฒนาอาชีพต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่คนรุ่นใหม่จะได้มาเห็นมาสัมผัส คงยาก คงมีไม่มากนักที่รู้ที่เห็นว่าทั้งหมดนี้เกิดจากพระมหากษัตริย์คุณอันเกิดจากพระราชหฤทัยห่วงใย

“นี่คือต้นแบบที่พระองค์ทรงนำไว้ให้เป็น
แหล่งศึกษาเรียนรู้เพื่อนำไปแก้ปัญหาชีวิตความ
เป็นอยู่ นำไปพัฒนาให้เกิดคุณภาพชีวิตที่
ดีขึ้น ที่เป้าหมายคือความสุขอย่างยั่งยืน ประชา
ชนได้พัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ประเทศชาติ
ได้ทรัพยากรธรรมชาติ นี่ประโยชน์สุขสู่ปวงประ
ชา ใครที่ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ก็จะได้สัมผัสว่านี่
คือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่จะทำให้ราก
ฐานการดำเนินชีวิตของคนไทยแข็งแกร่งมั่นคง
ก็จะขอเป็นกระบอกเสียงให้คนรุ่นใหม่ได้หันมา
สนใจ ขอเป็นกำลังของพระองค์ท่านโอกาสที่มี
อยากย้ำว่าเศรษฐกิจอินทรีย์เกษตรอินทรีย์นี้
แหละคือทางของไทยเลยที่เดียว” ฟารุ่ง
ยุติธรรม ทิ้งท้าย